

Opole, dn. 16.02.2023

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Szymona Suwiczaka na temat
„Wpływ automasażu na zmiany potrądzikowe skóry”

Przedstawiona rozprawa stanowi oryginalną próbę oceny zastosowania masażu jako czynnika mechanicznego w celu ograniczenia zmian potrądzikowych skóry.

W przedstawionej do recenzji rozprawie podniesiono problematykę nie tylko z zakresu oceny wpływu automasażu na poprawę elastyczności, wrażliwości czy barwy skóry u osób ze zmianami potrądzikowymi, mogącej mieć znaczący wpływ na ustalanie właściwego postępowania terapeutycznego oraz podejmowanie skutecznych działań prewencyjnych, ale wydaje się, że także oceny szerszej, obejmującej zakres szeroko pojętej fizjoterapii z wydaje się mało dotychczas uwzględnianym w badaniach naukowych obszarem fizjoterapii estetycznej.

Przeprowadzone w pracy badania dotyczące szczegółowego określenia zależności dotyczących wpływu zabiegów masażu stosowanych w zaprogramowanej terapii blizn potrądzikowych w pełni zasługują na szersze opracowanie, tym bardziej, że brak dotychczas obiektywnych i wiarygodnych badań dotyczących skutków działania masażu w procesie naprawy rozległych potrądzikowych zmian pozapalnych.

Brak także w dotychczasowym piśmiennictwie szerszych i wiarygodnych opracowań dotyczących nie tylko odpowiedniego programowania zabiegów automasażu w kompleksowym usprawnianiu chorych, ale przede wszystkim szerszej próby oceny skuteczności stosowania wybranych metod masażu oraz oceny czynników wpływających na zmianę efektów masażu. Badania podjęte przez autora są więc celowe i stanowią także niewątpliwą wkład w ocenę efektów zastosowanych zabiegów automasażu, związaną z pewną próbą analizy mechanizmów naprawczych. Przedstawiona rozprawa stanowi więc próbę oceny efektów automasażu, ukierunkowanego na określoną formę, natężenie, częstotliwość i liczbę w serii.

Jest więc także próbą określenia skuteczności opisanego zabiegu poprzez dostarczenie wiarygodnych dowodów naukowych umożliwiających powstanie standardów postępowania związanych z precyzyjnym określeniem rodzajów i metodyki masażu w programach fizjoterapii estetycznej i kompleksowej fizjoterapii.

Rozprawa doktorska stanowi więc nie tylko wartość poznawczą w zaprojektowanym i ustalonym procesie badań, ale także pewną wartość prognostyczną, dotyczącą możliwości zastosowania wybranej metody jako alternatywnej strategii postępowania terapeutycznego i profilaktycznego.

Tekst przedstawionej rozprawy doktorskiej zawarty jest w XIV rozdziałach zawierających: wstęp, cel pracy, pytania badawcze, materiał i metody badawcze, wyniki badań, dyskusję oraz wnioski i piśmiennictwo. Rozprawa zawiera także streszczenie w języku polskim i angielskim, spis wykresów, tabel, rycin, fotografii oraz załączniki.

W rozdziale pierwszym autor przedstawił zasadność projektu podejmującego tematykę związku masażu z poprawą struktury i elastyczności warstw skóry w masowanych tkankach w zmianach potrądzikowych. W sposób szczegółowy omówił budowę i funkcję skóry, rodzaje trądziku wraz z leczeniem oraz wpływ masażu na organizm, w tym zależność aplikowanego czynnika mechanicznego i możliwość przebudowy tkanki bliznowatej w obrębie skóry. Autor w tym rozdziale przedstawił prawdopodobny mechanizm intensyfikacji procesów metabolicznych w trakcie systematycznego stosowania masażu. Wykazał celowość badań własnych dotyczących możliwości zastosowania określonego rodzaju masażu na specyficzne potrądzikowe zmiany pozapalne.

W rozdziale drugim autor opisał cel podjętych badań, a w rozdziale trzecim zawarł pytania badawcze dotyczące zależności automasażu wykonywanego przez 3 tygodnie i jego wpływu na zmiany potrądzikowe skóry.

Rozdział czwarty zawiera charakterystykę grup badanych, kryteria włączenia i wyłączenia z badań, protokół badania a także opis metodyki automasażu oraz metod, którymi się posłużono do obliczeń statystycznych.

Wyniki badań autor przedstawił w rozdziale piątym. Zawarł w nim podstawowe statystyki opisowe badanych zmiennych oraz wyniki kolejnych badań związanych z oceną przesuwalności skóry, odczucia bólu, barwy skóry oraz jakości życia po zastosowaniu automasażu.

W rozdziale szóstym autor omówił wyniki badań własnych i porównał je z wynikami innych autorów. Autor w rozdziale tym przedstawił problem złożoności oceny efektów masażu w tym zależności zastosowanego automasażu na procesy naprawcze skóry.

Pozwoliło to określić przyczyny wyboru tematu wykazując dotychczasowy brak kompleksowych opracowań i wiarygodnych wyników doniesień naukowych związanych z opracowywanym zagadnieniem. Autor wykazał celowość przeprowadzonych badań, a w następstwie ich przeprowadzenia określił różnice dotyczące efektów po zaprojektowanym zabiegu automasażu w zakwalifikowanej do projektu grupie badanych.

Przeprowadzone badania i zastosowane metody analizy statystycznej pozwoliły autorowi na wyciągnięcie wniosków, w których stwierdził, że automasaż wykonywany u badanych przez okres 3 tygodni wpływa na poprawę elastyczności skóry, zmniejszenie jej tkliwości i normalizację jej barwy oraz poprawia jakość życia badanych.

Założenia i cel badań zostały uzasadnione i właściwie sformułowane, a przeprowadzone badania pozwoliły na wyciągnięcie prawidłowych wniosków. Zastosowanie analiz porównawczych licznych wskaźników pozwoliło na obiektywną ocenę wyników. Autor prawidłowo dobrał i wykorzystał materiał źródłowy, bez zarzutu jest też formalny układ pracy oraz zastosowane metody statystyczne. Na wysoką ocenę zasługuje zarówno dokładny, monograficzny wręcz opis budowy, funkcji i barwy skóry jak i metodyki i oceny badań barwy skóry opartej na dokumentacji fotograficznej.

Na podkreślenie zasługuje wartość praktyczna przeprowadzonych badań wskazująca na skuteczność automasażu jak i możliwość wykorzystania wybranych zależności w poszerzeniu wiedzy dotyczącej mechanizmu działania masażu w terapii blizn potrądzikowych. W swej podstawie praca dotyczy bowiem możliwości wykorzystania wiedzy dotyczącej wpływu określonych zabiegów fizjoterapeutycznych związanych z dotykiem na ewentualne efekty terapeutyczne co wiąże się także z możliwą oceną wskaźników w fizjoterapii estetycznej.

Na podkreślenie zasługuje dociekliwość naukowa autora umożliwiającą szczegółową ocenę efektów zastosowanego rodzaju masażu oraz określenie konieczności kolejnych badań co związane jest ze świadomymi ograniczeniami przeprowadzonych badań własnych.

Przyjąć bowiem należy, że ocena efektów terapii z wykorzystaniem metod masażu wymaga dalszych badań porównawczych w których należałoby uwzględnić i porównać różny czas trwania terapii jak i zależności ewentualnych efektów związanych z innymi rodzajami terapii stosowanymi w zmianach potrądzikowych, co wiązałoby się z dodatkowymi grupami porównawczymi w badaniach. Niewątpliwym uzupełnieniem badań byłaby także pogłębiona ocena wpływu sprężystego odkształcania w trakcie automasażu na reorganizację włókien kolagenowych wykraczająca poza przyjęte założenia pracy. Ciekawym wydaje się ewentualne uzasadnienie wyboru czasu trwania terapii oraz liczby interwencji terapeutycznych jak i przeprowadzenie samego wyboru 80 pacjentów ze 120 zakwalifikowanych do eksperymentu.

Z obowiązku recenzenta chciałbym zwrócić uwagę na drobne błędy edytorskie dotyczące np. użycia słowa „ilość” zamiast „liczba” (np. str.42, 47, 98), brak w spisie treści rozdziału 4.2 oraz nieaktualność niektórych pozycji piśmiennictwa, co w żaden sposób nie obniża wartości merytorycznej pracy.

Wydaje się, że autor powinien przyjąć jednolite mianownictwo dotyczące grup badanych. Nie wydaje się trafne używanie określenia grupy piciowe dotyczące podziału na grupę mężczyzn i kobiet i eksperymentalne dotyczące grupyGBTU i GBTC tym bardziej, że jest to ta sama grupa pacjentów. Należałoby zwrócić uwagę i opisać różnice w liczbie badanych np. tab. 5. (71 osób), tab.7 (75 osób).

Przedstawiona rozprawa spełnia warunki pracy doktorskiej wnosząc elementy nowatorskie. Przygotowana przez magistra Szymona Suwiczaka rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Należy podkreślić, że zarówno warsztat doktoranta przedstawiony w rozprawie, aktualność problemu jak i prawidłowy dobór narzędzi pozwalających na jego rozwiązanie pozwala na złożenie wniosku do Wysokiej Rady Kolegium Naukowego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.

